

Nro. 36.

A^o FELS. CSÀSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÈBÖL.

*Indult Bétsböl, Pértéken Majus 6 ik napján
1803. ik esztendőben.*

Anne delenda Carthago?

az az

Szülségesé Kartágó városát el tör-
leni ?

*Erről a' Római Tanács Gyűlésében hajdan fel fordult
kérdésről beszélgetnek Didó és Kurtzius az
Elizeum mezején egymással.*

Didó. Hallod e' hires Római héros, bátor
szivü Marcus Curtius, te, a' ki Hazád meg
maradásáért magadat fel áldoztad! miért nem mon-
dottad nékem eleve ezt meg? hazámnak ellensé-
ges árnyéka? Didó egy Római polgárral mulat-
tya magát!

Kurtz. Felséges gondolkozású fejedelem aza

szony! mindnyájunkat egyenlővé tett a' halál — ennek az ő Országában minden ellenségeskedések, minden nemzeti gyűlölség meg szűnnek. — A' felső világnak olly történetjei ezek, a' mellyekről mi nekünk minden harag 's indulatoskodás nélkül lehet emlékeznünk — itten a' nyugodalom mezejében Didó és Kurtzius, Scipió és Hannibal barátságosan élnek egymással.

Didó. Ott, Afrikának tengerbe nyúló keskeny földjén, Tunistól néhány stadiummal, építettem én Kartágó városát. Egy olly birodalmat állítottam én ott fel, melly sokáig fittyet hányt a' győzedelmeskedő Rómának. Melly nagy bátorság, melly nagy vitézség, melly nagy erő hatalom, és ditsőffég eredtek ebből a' városból! Hová enyészett el az én Országomnak győzedelemmel tellyes ideje? *Cluj / Central University Library Cluj*

Kurtz. Azon helyet, a' hol a' te Országod fő városa állott, mai napiglan is Kartágó fokának nevezik a' Barbarusok; attól nem mészle az Afrikai tenger parton fekszik egy haramja fé'ze, melly Tunisi Republikának neveztetik. — Ebből és az Algiriái 's Tripolisi szövetséges Társaságokból áll az Afrikai Barbaruffág, mellynek minden lakosi tengeri haramják.

Didó. Hat jobbak voltak e' ezeknél azok a' Rómaiak, a' kik Kartágót, ezt a' nagy herosoknak hazáját el törlötték?

Kurtz. Az időnek a' foga — ezt csak füledbe sugom — többet mivelt, mint lem azok a' nagy herosok, a' kik magok hirekkel e' világot bé töltötték. — Róma is, valamint szinte Kartágó, hajdani ditsőffégétől meg fojztatott. Annak még most is fenn áll némely része — ott volt a'

kereftény Filozofiának lakhelye, és sok vizontagsági után is tsudálkozást érdemel. — Valójában álmelkedni kellett az itteni gondviselésen. — Egyik birodalom el enyézlik, 's másik emeli fel a' maga fejét — egyik Status a' másakra düll, és sok tartományoknak határjai azért terjeszkednek ki olly meffze, hogy annál nagyobb zuhanással omoly lyanak annakutánna rakásra.

Didó. Minden emberi kézmivnek illyen szokott a' vége lenni — melly hafzontalan az olly nagyságra való vágyódás, a' mellyet jövendőben az idő meg eméft; ki gondolhatta volna azt valaha, hogy Éneásnak, a' kit én a' rajta történt fzerentsétlenségek közt magamhoz bé fogadtam, 's szivessen láttam, hogy mondom, ennek az Éneásnak maradéki töröllyék el valaha az én birodalmamat? — annak az Éneásnak, a' ki az egész világ urának, a' Római nemzetnek törzsöke vala.

Kurtz. A' mai világ, az illy háladatlanságnak mentségére egy új szót talált ki, mellyet Politikának tettett nevezni. — Ez a' mesterséges szó semmi olly háladatosságot nem esmér, melly a' magános személyektől fzenséges kötelességnek tartatik, és a' maga fel tett tzélljának el erésére, minden jó és roffz éizközökkel élhet.

Didó. Utálatos szó!

Kurtz. A' Kartágóbéliek minden közép tengeren való kereskedést magokévá tettek; a' Szardiniai és Máltai szigetekbe koloniákat küldöttek, kereskedéseknek nagyobb ki terjesztésére Sziciliába is ollyakat igyekeztek fel állítani. — A' Rómaiakkal szövetségben volt Meffzina városát meg akarták támadni. Hát ugyan szenvedhetek volna a' Rómaiak illy hatalmas szomszédot magok

körül békeféléggel? Ebből támadt az a' 24. éfztendeig tartott háború K. Sz. előtt 242. éfztendőkké, melly első Punisi háborúnak neveztetik a' régi históriákban.

Didó. Tehát már itt is vették hasznát a' Politikának, ámbár nem tudták légyen is annak értelmét egészlen.

Kurtz. Igaz ugyan, hogy békefélégre léptek, de a' melly állandó nem volt sokáig. — K. Sz. előtt 218. éfztendővel Saguntumot Spanyol Országban Hannibal el foglalta, 's az által alkalmatosságot szolgáltatott a' második Púnisi háborúra. — Hannibál 32000 emberből álló hadi népével egész Olasz Országot el pusztította; és igen kevésbe múlt, hogy Rómát is meg nem hódította. — De a' Kartágóbélieknek Kapuában való búja mulatások a' katonaságot meg vesztegette; és a' magok ki pihenésére időt engedtek a' Rómaiaknak, mellynek az a' következése lön, hogy kéntelen volt Hannibál Olasz Országot oda hagyni. — A' harmadik Punisi háború K. Sz. előtt 149-ik éfztendőben kezdődött, 's három éfztendőnél tovább nem tartott. — Kartágó városát Scipio meg vette 's el pusztította. — A' Kartágóbélieknek és az ő fő városoknak birodalma mintegy 700 éfztendeig tartott.

Didó. Szomorú emlékezet!

Kurtz. Mind a' két Ország természetében volt ez a' történet fundálva. A' Rómaiak szüntelen a' szárazon igyekeztek győzedelmeskedni, s az által nagyon öregbitették vitézeiknek a' számat; a' Kartágóbéliek ellenben az Afrikai tenger partokon csak egy szoros kerületet, hátok megett pedig egy pusztá és lakatlan földet birtanak. — Kétféle erő

vel, úgymint, hadi- és hajóseregbéli erővel hadakoztak egymás ellen. — E' mellett a' kormányozások formája is olyan volt a' Kartágóbélieknek, hogy szüntelen való háborúban voltak a' belső szakadások miatt. — Ezt jól tudták a' Rómaiak használni, magok szövetségeseivé tették a' Szicilia- és Szardiniábélieket, a' kik, az Istenek tudják leg jobban, mit nem képzeltek magoknak, hogy egy olly vitéz nemzettel, a' minéműnek a' Rómaiak már akkor tartattak, barátságba élhettek; azonban nem sokára őket is jármok alá vetették szövetséges társaik.

Didó. Eleitől fogva mindenkor édesgető tsemege gyanánt szolgált a' hatalmasabb Statusoknak a' kereskedés. — Velentze, Portugallia, Spanyol Ország, Génua, a' Hanseatica városok, Hollandia, Frantzia Ország, és Anglia szüntelen vetélkedtek e' miatt egymással.

Kurtz. Mai napiglan is láthatni a' Róma és Kartagó közt volt vetélkedésnek egyenlőségét. Az a' Római Tanátsban tétetett planum: *Anne delenda Carthago?* egyenlő ezen mai planummal: *Anne delenda Anglia?* t. i. Szükség e' Angliát el törteni?

Didó. Olly nagy különbség van e' kettő közt mint az ég és a' föld közt!

Kurtz. A' Római ármadianak Afrikába való ki szálltatása által hódoltatták meg a' Kartágóbélieket a' Rómaiak. — Hasonló módon az Angliai Kartagót is az oda ki szálló hadi seregek támadják meg.

Didó. Ugy de Kartagó egy szoros tenger mellett fekvő birodalomból állott, melly leg fellyebb is 40 ezer főből álló hadi sereget állithatott ki.

— De nem ilyen Anglia, ez kétfáz ezer főből álló armadiát is ki allithat.

Kurtz. Frantzia Ország pedig ötfáz ezer győzedelmeskedő emberből álló hadi sereget is küldhet ellene.

Didó. Ugy de miként és hol szállhat ki anynyi ezer ember? Talán azt gondolod, hogy mindenütt szerentsét fog tapasztalni; gondolod e', hogy mindenütt által evezhet; gondolod e', hogy az Anglus flották, a' mellyek azokat a' kikötő helyeket, mellyekből a' ki szállani igyekező seregek ki repülni akarnak, zárva tartják, semmi szembe tűnő külömbséget nem tsinálnak Kartágó és Anglia közt.

Tagadhatatlanul sok akadályok adják ezen az úton magokat elő. — A' Rómaiaknak is voltak illy akadályaik; de nem az első, nem is a' második, hanem a' harmadik Punisi háborúban hódoltatott meg Kartágó. — Az első Frantzia háborúnak, melly nyolcz esztendeig tartott, vége van; most a' másodiknak kell el kezdődni, és ha e' nem szerentséltetik, a' harmadik, negyedik, sőt az ötödik is következhetik, 's végtére is az a' rélz bukik meg, mellynek kevesebb a' népessége.

Didó. Hát sokkal többé Frantzia Ország népessége Anglia népességénél?

Kurtz. Igen is két harmad résszel, mellyhez hogy ha a' Frantziák frigyesei hozzá számláltatnak, a' Frantzia hadakozó erő úgy ván az Anglia hadi erőhöz képest, mint a' hét szám az egyhez képest.

Didó. Ugy de az Anglus flották, Coloniák, és az ő minden tengereken való nagy hatalmok?

Kurtz. London hasonló Kartágóhoz, hogyha

London meg hódoltatik, semmi hafzna nintsen a' Coloniáknak, egyik a' másik után mind elfzakad Angliától.

Didó. Ugy vezem észre vitéz szivü Kurtzius, hogy te is azt az alkotmányt kedvelled, a' melly a' Rómaiakat lelkesítette hajdan. — A' nagy történetekkel terhes idő sebes lépésekkel fut az örökké valóságba. — Várjuk el szülésének idejét békefféges türéssel. — Én mindenkör azt hiszem, hogy Kartágot sem tengeri sem hadi erejére nézve Angliával egybe hasonlítani nem lehetett.

Kurtz. Én pedig, a' ki e' kettőnek egymás eránt való egyefféget vezem gondolóra, ellenkezőt állatok.

Didó. Jövendő idő siess ide felé, és határozd meg a' dolgot.

Kurtz. Siet — valósággal siet — de gondolkozva siet — még tsak négy hét van hátra, 's azutan égni fog Anglia és Frantzia ország közt a' tűz — Meg botsáss nagy lelkü fejedelem affzony — ezekből állanak az én gondolatim.

Didó. Római nemes ember szóllott; én pedig Frantziát hallani láttatom — a' dieu — mig ismét egymást láthatjuk.

B é t s.

Wilhelm Fridrik Würtembergi 22 ez-tendős örökös herceget, nagy születésére, és az utolsó Frantzia háborúban mutatott szép vitézi talentomaira nézve, Generál Majorságra emelni, 's egyfzersmind a' Bender vacans gyalog Regiment-jének tulajdonosává tenni méltóztatott Császár Ő Felsége.

A' Liguriai Respublika Kórmányszékje a' Cs. Kir. udvarhoz polgár B o c c a r d i t, Császár Ő Fel-

sége ellenben azon Respublikához Chevalier G i u s t i t neveztek ki követeknek.

Néhai Báró van S w i e t e n, Cs. Kir. titkos Tanácsos Ur helyett, a' Császári udvari Olasz Cancelláriának eddig volt Directorát B. J e n i s c h Urat, a' Császári udvari Bibliotékának Praefectuffává tenni, 's ezen hivatalyába, a' múlt Aprilis 28-ikán maga fő udvarnokja herczeg S t a h r e n b e r g által bé iktatni, 's azon Bibliotékánál lévő Personalénak bé mutattatni méltoztatott Fels. Fejedelmünk.

A' Ragusai Respublika, és néhány szigetek az Adriatikumi tengerben kereskedő hajóiknak bátorságban leendő tétetések végett, bizonyos meg egyezés szerént, ezfendőként 10000 ducatit fizettek a' M a r o c k ó i Császárnak. Minekutánna ezen egyefflegnek ideje el tőlt, és azon szigetek a' Fels. Auszriai Ház birtoka alá estek, következésképen azon summa pénznek fizetése is félbe szakadt volna: a' nevezett Barbarus Császár arra határozta meg magát, hogy azonszigetbéli hajókat nyughatatlankodtatni fogja ellenben a' Triesti és Fiumei hajóknak tellyes szabadságot enged.

Azonközben hogy az Adriaticumi tengeren minden Auszriai Birodalombéli hajók szabadon és bátorságosan hajókázhatnak, a' Marockói Császárral alkuba botsátközött az Auszriai Kormányfő, még pedig olly hasznos következéssel, hogy minden Auszriai kereskedő hajók mentek lesznek a' Marokkói tengeri haramjáknak üldözésétől ennekutánna.

Nagy Britannia.

Ex Minister Pitth, és első minister A d d i n g t o n, Aprilis 11-ik napján hosszas conferen-

lát tartottak, mellyből sokan azt húzzák ki, hogy amaz a' minifterséget ettől haladék nélkül által veszi, 's azonnal hadat is indit a' Francia nemzet ellen. Maga minifter Addington is azon dolgozik, hogy ne az ő miniftersége hanem a' Pith kormánya alatt kezdődjön el a' háború. — Ellenben addig, míg a' Francia és Londoni Kormányfészeket közt való alkudozás félbe nem szakad Pith úr, a' minifterségbe bé lépni nem akar, ne hogy az ő Francziák ellen való gyűlölségének tulajdonittsa az eddig való tsendesség meg háborítását e' világ. — A' minifteriumban való változást a' Londoni Publicumnak nagy része is kívánnya, de hogy az Admirálitásnak igazgatása Lord Vincentől el vétetődjön, azt épen nem akarja, úgymint, a' ki Anglia hajó feregeit a' legjobb rendbe hozta, mint nagy Admiralis hazájának sokat szolgált, és külfömséget tudott a' jó és alkalmatlan kormányozók köz tenni; égy szóval, a' ki mind a' tengeri ütközetekben, mind a' kabinetben böltsen és hafznosan tudta magát viselni.

A' The Sun (nap) nevezetü fél minifterialis újság levélnek 10-ik Aprilisi darabjában illy gondolattal ván annak ki adója: Ha, úgymond, Pith, Addington, Lord Melville (vólt Dundas) és L. Hawkesbury fogják az Országkormányát igazgatni, bizonyoffan gyözedelmeskedünk ellenségeinken. — Az Ammiensi békeffégnek nagyon örültünk, de most sints a' szomorúságra okunk; mivel ha szinte rövid ideig tartott is ez a' békeffég; mindazáltal tsak ugyan ki pihente magát a' nemzet, és ha háborúra fakad a' dolog, nyugodt erővel lehet ahoz fognuék. Mi ugyan apostolai a' háborúnak nem vagyunk: mindazáltal ha a' háza

szabadtságának fenn tartása és boldogsága kíványnya, utolsó tsepp verünket is kékzek lefzünk fel áldozni.

A' Morning Chronicle nevezetű Londoni közönséges újság levél, fok szemre való hányással fertegeti a' nemzet nevében az Angliai minisztereket, hogy ennyire halogatják a' Frantziák ellen való haborúnak el kezdését. Továbbá azt állatya, hogy ennek a' két hatalmas nemzet közt támadt villongásnak egyedül a' Maltai sziget légyen az oka, mellyet szeretne Anglia magának meg tartani, kiváltképen azon okból, hogy a' Piemonti 's Pármai herczegségekkel, és az Elbai szigettel nagyon nevedett a' Fr. Respublika hatalma.

A' Fr. Kormányzéknek azon ki nyilatkoztatására, hogy a' Pétersburgi Császári és Berlieni Kir. udvarok is jót állottak a' Máltai szigetnek azon vitézi Rend birtokában leendő örökös meg maradásáért, a' fent említett The-Sun nevezetű Londoni újság levél ekként okoskodik, 16-ik Aprilisi darabjában: A' Málta vitézi Rend mostani nagy mestere Tommasi, nem tsak maga valóságos teremtvénye a' Frantziáknak, hanem az ő helytartója Bussy születésére nézve is Frantzia, következésképen mind a' kettő jobban szít a' Francziákhoz mint sem az Anglusokhoz. — Tegyük fel, hogy a' Pétersburgi és Berlieni udvarok Máltának meg maradását magokra válalták, a' mint a' Fr. officiális újság levél a' Monitör állatja; úgy de bizonyossá tehetik e' arról Angliát, hogy az illy garantiozás mellett is nem a' Francziák birják Máltát, holott vilagosan meg határoztatott az Ammiensi békefégyben, hogy egy Frantzia születésű ember se vétetődjőa a' Máltai vitézek közé bé.

(Erre a' 20-ik Aprilisi Monitör így felelt :

Nem igaz úgymond a' The Sunnak előadása. A' Máltai Nagymester helytartója Buzzy a' Pápai Statusból való, és egy ott lakott régi Olasz familiától vette eredetét. — Különös talentommal bírnak néhány Angliai Zsurnáliflak, és jól tudnak egy és más fel tételekből külömbféle következtetéseket huzni.

Spanyol Ország.

A' múlt Martzius hónapban egy olly fregat evezett bé a' Kadiksi kikötő helybe, a' melly a' több betses partékákon kívül, egy millió és nyóltzfáz ezer piallert hozott napkeleti Indiából. — Ezen kívül két 15 millióval meg terhelt hajók váratnak Amerikából. A' Filippini szigetekből azt irták Madridba, hogy az a' Tunkinbéli törvénytelen uralkodó, a' ki az oda való törvényes király ellen pártott ütött, és sok kegyetlenséget vitt végbe, mind a' szárazon mind a' vizen nagyon meg verettetett, és minden hadi 's hajó seregeit elvesztette. Ezen a' rajta esett szereztséltenségen az oda való is nagyon, de kiváltképen az ott lévő Spanyol Országai Misszionariusok igen örvendenek, a' kinél nagyobb ellenségek az egész napkeleti Indiában nem vólt, és a' ki meg eskütt, hogy három esztendő el forgása alatt a' keresztény vallást onnan ki irtya. — Az el múlt 1800-ik esztendőben a' Sz. Domokos szerzetbéli misszionariusok közül hufzon négyen, a' Santo - Rosano de Filipinas nevezetű tartományban, 9955 gyermeket, és 588 fzemélyt kereszteltek meg, 's iktattak bé a' keresztény vallásba, és 65302 fzemelynek osztogatták ki az úri vatsorát.

Orosz Birodalom.

A' múlt posta napon félbe szakadt zikkelynek folytatása.

6. Szabadtságába áll az özvegynek, azt még élteben tudtára adni az özvegyek kasszájára ügyelő hivatalnak, kinek kivánnya azt a pénzt vagy életében által adni, vagy halála előtt tétálni. — Hogyha sem az egyiket, sem a másikat nem mivel, ilyenkor az Özvegyek kasszájába az ő számára le tételt töke pénz, interestfével együtt, az ő férfi vagy leány maradékira marad.

6. Hogyha az Özvegyek kasszájába le tett summáról adatott nyugtató levelet, vagy maga a le tévő, vagy annak özvegye és gyermekei elvesz-
tenék, azonnal tartoznak arról az Özvegyek kasszájára ügyelő Hivatalnak jelentést tenni, azon történetet a közönséges újság levelek által háromszor ki hirdettetni, 's abban ki tétetni, melly napon, hó-
napban, 's ezftendőben veszett el az a nyugtató levél, mennyi volt a summa, 's kinek nevére adatott azon level? — Hogyha a harmadik hirdetés-
től számlálván ezftendő alatt az el veszett levél fel nem találtatik; tehát vagy új nyugtató levél adatódik néki, vagy ha kivánnya, a pénz interestfével együtt ki fizetődik; az el veszett és fel nem találtatott levél pedig haszon vétel nélkül valóvá tétetődik, és soha semmi fizetés nem fog arra adatódni.

7. Hogyha sem a le tett töke pénzről, sem az arról adott nyugtató levélről semmit se tudna az özvegy, vagy ha tud is, de a levél kezébe nem adatódik, következésképen azt férje halála után fel nem talállya, és az özvegyek kasszájára ügyelő Hivatalnak bé sem jelentheti; továbbá azt sem tudhattya, hol 's mikor hólt meg és mi-
tsoda rendelést tett azon pénzről a férje: ilyenkor, ha élő tanúbizonyságokkal meg mutathattya

azt, hogy ő annak özvegye legyen, vagy a' tőke pénze ki fizetődik, vagy az érdekéből élhet.

8. Hogyha valaki más valamely özvegy számára akar azon kasszába pénzt le tenni, az is bévétetődik, és azon módon bánnak vele, mint ha annak felesége lett volna.

9. Valamint az Özvegyek számára épített házak, úgy az özvegyek kasszája is az árvákra ügyelő Tanács gondviselése és igazgatása alatt lesz, mellynek tagjait, önnön maga a' Fels. fundáló fogja ki nevezni.

Pétérsbürgből Aprilis 15-ik napján. — A' nép meg vilagosítására ügyelő Commissió, a' reá bízott dologban nagy szorgalmatossággal foglalkodik; de mivel ennek előmenetele leg inkább a' Papság buzgó munkásságától függ, a' Pétersburgi zsinat azt végzette, hogy a' seminariumból annyi ifjú papokat küldjenek a' Püspökök, a' mennyit a' nép vilagosítására ügyelő minister a' kerületbéli Oskoláknak és gymnásiumoknak tanításokra kívánni fog.

I. Sándor Orosz Császár olly igyekezettel vala, hogy ebben az esztendőben maga roppant birodalmának belső részét meg fogja látogatni. Ezen hasznos feltételéről a' mostani körülállások közt le mondott. — A' tengeri dolgokra ügyelő Collegium (Admiralitas) véletlenül olly parantsolatot vett, hogy ne csak a' tengeri bősziklak közt való evezésre alkalmas flottát, hanem ezen kívül egy hét linea hajóból és egynéhány fregatokból álló eskadert is készíttesse ki. Ennekfelette több gyalog és lovas regementek vettek az eránt parantsolatot, hogy minden szempillantatban készek legyenek. Erre a' véletlen hadi készületre a'

Svéciával határ széleket tárgyazó villongás szolgáltatott alkalmatosságot, mellynek historiája ide megyen ki rövideden:

A' néhai **E r s é b e t P e t r o w n a** Császárné uralkodása alatt szerzett **N i s t a e d t i** békefélég kötésnek alkalmatosságával, az Ország határait nézve Svécia és az Orosz Birodalom egymás közt meg nem egyezhetvén, annyiban a' nevezett Császárné Svéciának engedni láttatott, hogy a' **L a l a n d i** sziget a' **K y m é n e** folyóviz mellett szabadon hagyattassék, és ezen folyó viz hajókazó része (**Thalwég**) légyen a' két Birodalom közt való határ, a' mellyen lévő hidnak fele Orosz szinnel, a' másik féle pedig Svécia szinnel festődjön meg, és mind a' két Ország tzimere függesztessen azon ki, 's azon időtől olta mindenkor így volt; hanem —

Eztendővel ennekelőtte, a' midőn Finnlandiát béjárta, 's ezen hidon által ment volna a' Svéciai Király, igen szemébe öllött néki a' két színű festék és a' kétféle czimer, és senki se találtatván hirtelen, a' ki e' dolgot néki meg magyarázhatta volna, parantsolatot adott, hogy a' hidnak Orosz Országhoz tartozó része is Svéciai szinnel festetődjön bé. Akkor mingyárt hirt adott az Orosz Gubernator **Sándor Császárnak**; de a' Császár alkalmatosabb időre halasztotta e' dolognak el intézését, és nem régiben az említett hidnak egyik felét Orosz szinnel festetni parantsolta. — E' miatt eleven levelezésre fakadt a' dolog, 's végtére olly szókkal élt a' Stockholmi Királyi udvar, a' mellyek miatt kéntelen volt az Orosz Császár mind szárazon mind vízen hadi készületeket tétetni.

J e l e n t é s e k.

A' fellyebb való ezttendőben egy ollyan **Physikát** vagy **Természeti tudományt tanító könyv**

vetskéröl tettem ígéretet , mellyben a' köz nép közt uralkodó nevezetesebb babonaságok a' természeteki okokból meg lesznek tzáfolva. Attól az időtől fogva minden módon törekedtem, hogy azt a' Publicumnak kezébe adhaszam, és ekképpen ígéretemet telyesitsem : de a' papiros szük vólta mind eddig megakadályoztatott. Most hát ezennel jelentem, hogy a' könyv minden órán kiszabadúl a' sajtó alól ; mint egy zo árkusból álló lézsen, szép médián papirosra, és egy réztábla tsinos rajzollattal. Taláztatni fog Pesten és Budán a' közönseges Bibliopoliumokban. Veszprémben a' Typographus, és Székes Fejérváron Lang és Baumeister könyvkötő Uraknál. A' kik pedig ezen helyektől távolabb vagynak, és kívánják megszerezni, jelenthetik magokat az ollyanoknál, a' kiktől a' Raff Természeti Históriáját megszerezték, mellyet ezek ide hírül adván, el fognak azokhoz küldetni az Exemplárok. Az árra egy forint lesz. Irtam Veres Berényben Aprilisnek 18-ik napján 1803-ik esztendőben.

F á b i a n J ó s e f

Veres-Berényi Predikátor.

Nem a' nyereségre való vágyodás, se a' ditséretnek kívánsága a' tárgyam; hanem tsak egyedül az Egyházban az Isteni tiszteletet 's szolgálatot ilendően örögbiteni fő tzielom. Ki is e' végre több kézzen lévő munkáimból három igen könnyü és rövid egyházi irás módjához alkalmaztatva két kötetményből álló Miséket négy éneklő lzozattal, két hegedüvel, két kürttel, egy kobozzal és orgonával minden gánts nélkül faragva, szép 's jó papirosra nyomtattatott leg főképp a' kissebb helységek' számára közre botsátani bátorodom. Egy egy kötetménynek az árra 3 forint, a' pénz vagy a' szerzőjénél vagy a' Szedő-

uraknál bé jétették. A' hatodik exemplár a' szedő uraknak ingyen esik.

Az első kötetményének, melly Augustusban, ki jön, az előfizetése jövő Julius' végéig fog tartani, a' második kötetmény is jövő Septemberben bizonyoffan elvégeződik, és a' vivő urakhoz elküldődik, avval a' kéréssel, hogy avval az alkalmazással, midőn az első Exemplár kézre szolgál, tartik méltoztatásnak a' második Exemplarért is az előfizetést le tenni. Ezen tett rendelésen kívül, a' kinek teltzik lehet egyszerre mind a' két kötetményekre előfizetni. Ha ezen Misék (a' mellyek úgy vannak előadva, hogy nem csak egy jól rendelt, hanem egy kissebb 3, 4 vagy leg alább 5 személlyekből álló kar által, és ugyan csak egyetlen egy falusi mester által is illendően adathatnak elő, mivel a' meg jegyzett fundamentomos és hozzá adott énekes szózaton kívül még egy kivonatott forgatható muzsika elkészérése az Orgona szózatokban felül találhatik) kedvet találnak az érdemes Publicum előtt, ezek után még más nagyobb 's nevezetesebb munkáim is következni fognak.

Nagy reményesség táplál 's vigasztal engemet, hogy ezen munkát egyházi Elöljárók Hazánk két kebelében megvenni, terjeszteni és ajánlani fogják. És valljon nem ditséretes é' egy olly a' szép tudományokban 's szabad mesterségekben gyakorló hazafiat serkenteni, és gyámolítani, kinek egyedül csak az a' fő tárgya, hogy az ő éjjeli 's nappali szorgalmatos fáradozása által, édes hazánkban az Ur' Isten' szolgálatja feljebb emeltessen.

Besztertze Bányán 16-ik Aprilis napján 1803

Hiray Antal Julián

Muzsika igazgató, a' Kaptalombéli, és sz. Kir. város' Orgonása